

Krajanské informace

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice

Náměty a příspěvky:

e-mail: RadkaHej@gmail.com

Fax: 012 5482765

Redakce neručí za obsah zaslaných příspěvků

poštovní adresa: Krajanské informace, PostNet suite 166, Private Bag X11, Halfway House, 1685

Vážení a milí krajané,

Věříme, že jste jako každoročně prožili nezapomenutelné vánoční dny a do nového roku, taktéž tradičně, vykročili pravou nohou. A pravou nohou chtějí vykročit i naše Krajanské informace, nabyté, jak doufáme, zajímavými zprávami, články a příspěvky.

Aktuality jsou tentokrát především z oblasti ekonomické, z významných osob dnes představujeme českého vynálezce a technika Františka Křížíka, podíváme se do Českých Budějovic a ve zdraví si popovídáme o medu a o skořici. Za příspěvek děkujeme opět panu Josefu Jiroutovi, jehož

rubrika Česká přísloví sice minulým číslem skončila, ale který neváhal a zaslal nám něco dalšího. Tentokrát spíše praktickou pomůcku, kterou jistě oceníte – abecední seznam českých jmen a kdy mají podle kalendáře svátek. Moc děkujeme.

Nechybí ani kultura, čeština nebo recepty a samozřejmě humor.

Na severní polokouli řadí tuhá zima, která tam k měsíci lednu samozřejmě patří, a my si ji dovolíme v Zajímavostech připomenout povídkám o sněhové vločce. Jinak si ale užijte krásného léta a do nového roku 2011 vám všem

přejeme spoustu štěstí, zdraví a spokojenosti a taky mnoho zábavných chvil u našeho měsíčníku.

Vaše redakce

Z Obsahu

ÚVOD.....	1	Ledové sladkosti do vašeho mrazáku	9
Z Obsahu	1	Malinový sen	9
Výběr zpráv (prosinec 2010.....)	2	Borůvkový mls	9
Inzeráty/Oznámení	3	Smetanové pohlazení	10
FEJETONY	4	Fit zmrzlina	10
Významné podniky	6	Ovocná rychlovka.....	10
Významné postavy Českých Budějovic.....	7	Labužnická pochoutka	10
Zábava	7	e) HUMOR	11
a) ČEŠTINA	7	f) ZAJÍMAVOSTI	13
b) HÁDANKA	8	g) KULTURA.....	13
c) ČESKÉ OSOBNOSTI.....	8	h) ZDRAVÍ	14
d) RECEPTY.....	9		

Výběr zpráv (prosinec 2010)

*Česko je 17. nejbohatší zemí EU. Žebříček vede Lucembursko

Česká republika je podle přepočtu hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele sedmnáctou nejbohatší zemí evropské sedmadvacítky. Vyplývá to z aktuální studie Eurostatu. Česko si proti minulým rokům mírně polepšilo, lepší výsledky má i Slovensko. Lídrem žebříčku je stejně jako v uplynulých letech Lucembursko.

HDP v přepočtu na obyvatele Eurostat měřil ve standardech kupní síly (PPS), což je jednotka užívaná při mezinárodních srovnáních. Její výhodou je, že se v ní do určité míry srovnávají rozdíly, které jinak panují mezi kupní silou národních měn jednotlivých států. Obecně se dá říct, že za jednu PPS by se koupilo stejně množství zboží či služeb ve všech zemích.

Představuje-li tedy průměr za celou EU 100 PPS, pak v Česku bylo HDP na hlavu loni jen 82 PPS. Češi ale postupně bohatnou, neboť v roce 2007 to bylo 80 PPS a předloni 81 PPS. Úrovně zemí západní Evropy však Česko zatím nedosahuje. Ze starých členských zemí EU se za námi v žebříčku umístilo pouze Portugalsko, které se navíc potýká s vysokým deficitem.

Naopak jasným lídrem zůstávají jako v předchozích letech Lucemburčané. Jejich HDP na obyvatele sice pokleslo z 280 PPS v roce 2008 na loňských 271 PPS, stále však "drtí" ostatní země. Na 2. místě je totiž Nizozemsko s "pouhými" 131 PPS. Naopak nejchudší je Bulharsko se 44 PPS. K Lucembursku je ale třeba podotknout, že do země jezdí pracovat mnoho lidí z okolních států, což tuto statistiku poněkud zkresluje.

*Majitelé Koh-i-nooru si oddechli, nemusejí vracet pozemky ani obrazy

Ústavní soud zrušil všechny rozsudky, podle kterých měla společnost Koh-i-noor vrátit půl výrobního areálu v Praze-Vršovicích a vzácné obrazy dědicům původních majitelů továrny z rodiny Waldesových. Vyhověl tak stížnosti Koh-i-nooru.

Podle Ústavního soudu přišli Waldesovi o majetek podle Benešových dekretů ještě před komunistickým převratem, a proto nemají nárok na restituci. "Podmínkou pro uplatnění restitučního nároku je, že k odnětí vlastnického práva došlo až po únoru 1948," řekl při čtení nálezu soudce zpravodaj Pavel Rychetský.

Podle soudu "je politováníhodné, že rodina byla perzekuována jak nacistickým, tak komunistickým režimem". Restituce však připadají v úvahu jen v případě splnění zákonných podmínek. Waldesovi podle zákona nárok na vydání majetku nemají, a soudy to podle Ústavního soudu nemohou obcházet vlastní interpretací. "Zmírňování křivd je kompetencí zákonodárců, nikoliv soudů," uvedl Rychetský.

Kauzou se musí znovu zabývat Obvodní soud pro Prahu 10. Bude přitom vázán právním názorem ústavních soudců.

Advokát trojice dědiců rodiny Waldesových Ivan Chytil nechtěl náleze blíže komentovat, je prý příliš brzy. "Je potřeba se s tím seznámit a uvidíme, co bude dál. První osobní dojem samozřejmě není pozitivní," řekl ČTK Chytil. Ústavní soud už letos v únoru odložil vykonatelnost rozsudku do doby, než o stížnosti rozhodne.

Podle ředitele firmy Pavla Bohumínského bude firma moci normálně působit bez hrozby majetkových tahanic. "Oddechli jsme si," řekl. Uvedl také, že vedení podniku bude hledat cestu, jak veřejnosti zpřístupnit unikátní obraz Františka Kupky Dáma s patentkou, který je vlastnictvím podniku a o níž se také vedl spor.

Spory o majetek se táhnou už 16 let

Pře mezi oběma stranami se táhnou od roku 1994, kdy stát prodal výrobce knoflíků a patentků novým vlastníkům. Dědicům zakladatele firmy Zikmunda Waldese se to nelíbilo a začali se s novými akcionáři přetahovat v restituci o polovinu pozemků pod vršovickou továrnou i drahé obrazy.

Noví akcionáři argumentovali, že protistrana nemá na část firmy nárok, protože továrna byla v roce 1945 znárodněna na základě Benešových dekretů a restituce se tak na tento majetek nevztahuje. Dědicové s touto interpretací ale nesouhlasili a opírali se o názor, že továrnu zabavila Velkoněmecká říše během druhé světové války a při následném znárodnění tak Československo nevzalo podnik majitelům, ale přímo Německu. Benešovy dekrety se tak podle právních zástupců Waldesů na tuto firmu nevztahovaly.

Až do roku 2005 se dědicům nedařilo přesvědčit soudy o svém vlastnictví. Zvrat nastal až při dovolání restituentů u Nejvyššího soudu, který jejich nároky uznal za oprávněné. Od té doby se soudci přikláněli na stranu restituentů. Nejvyšší soud pak loni v září přikázal novým vlastníkům část továrny a dalšího majetku vydat. Ústavní soud nyní dlouholetý spor opět otočil o 180 stupňů. Přiklonil se k výkladu, podle kterého se Waldesovi po válce znovu stali formálně vlastníky podniku.

Kauza Koh-i-noor

Spor o polovinu pozemků pod vršovickou továrnou a drahé obrazy, mimo jiné od Františka Kupky, trvá od roku 1994. Až do roku 2005 dávaly soudy za pravdu akcionářům Koh-i-nooru, kteří firmu privatizovali a od té doby do ní investují a provozují ji. Pak ale kartami zamíchalo dovolání restituentů u Nejvyššího soudu, jenž jejich nároky uznal jako oprávněné, a soudy začaly rozhodovat v jejich prospěch.

V roce 2009 Nejvyšší soud potvrdil rozsudek, že noví vlastníci musí část majetku potomkům vydat. V prosinci 2010 ale Ústavní soud rozsudky o navrácení majetku zrušil.

*Státní dluh vystoupal na 1,4 bilionu korun. Každý Čech dluží 132 tisíc

Česká republika dlužila ke konci září celkem 1,385 bilionu korun. Na každého Čecha tak teoreticky připadají závazky ve výši 132 tisíc korun. Od začátku roku se stát zadlužil o téměř 207 miliard korun, což je téměř o 44 miliard více, než původně plánovaný deficit.

Necelý bilion korun má Česká republika splatit věřitelům v České republice, z toho 128 miliard dluhu vzniklo vydáním krátkodobých pokladničních poukázek. Zbylou částku si země půjčila v zahraničí. Loni v prosinci stát dlužil téměř 1,2 bilionu korun. V prosinci 2008 to bylo 953 miliard korun. Během loňska se státní dluh zvýšil o více než 178 miliard na 1,178 bilionu korun.

Státní dluh tvoří dluhy vlády a vzniká především hromaděním schodků státního rozpočtu. Státní dluh je financován pokladničními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo například půjčkami od Evropské investiční banky.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Inzeráty/Oznámení

Pátrání po bývalém kolegovi:

Pan Jiří Vrla hledá svého bývalého kolegu Pavla Křiváčka. Oba pánové se poznali v Torontu, Kanadě, kde pracovali u firmy McDonnell Douglas Aircraft. Pan Pavel Křiváček je velice nadaný letecký konstruktér. Narodil se přibližně v roce 1945, po roce 1968 žil v Kanadě, odkud se v roce 1990 vrátil zpět do ČR. Začátkem tohoto století odešel do penze a odjel do Jižní Afriky. Pan Vrla od něj naposledy dostal pohled odeslaný z Pretorie v roce 2005. Děkuji za jakoukoli informaci. Jiří Vrla 60 Southport St Apt.516 Toronto, Ont M6S 3N4; e-mail: jirivrla@sympatico.ca

Truda - Vídeň

Pátrání po sestřenci:

Ing. František Bräuer pátrá po své sestřenci (Ger)Trude, rozené Toth, narozené ve Vídni v Rakousku asi v r. 1940, otec Johann Toth, zemřel ve Vídni v r. 1996, matka Mathilde Toth-Kaiser, zemřela ve Vídni v r. 1975, poslední známá? adresa: Würtzerstr. 25/610 Vídeň, Rakousko,

kde žije její nevlastní matka Hedi Toth. Od 70. let žila v Johannesburgu, nyní se přestěhovala někam severněji. Přikládám její svatební foto. Moc děkuji za jakoukoli informaci.

fbrauer@seznam.cz

Pan Jiří Čermák hledá svého bratra Radka Čermáka, narozeného dne 19. 11. 1967 v Kladně, který v roce 1998 odešel do JAR. Pana Jiřího Čermáka lze kontaktovat na adrese: PS 2/B-3, 713 02, Ostrava

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce. Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobile 0824681401, phone 011 4681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobile 0824681401, phone 011 4681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

SUSPENSION WAREHOUSE & CAR SERVICE CENTER - Please call us for all your car needs! For the best service in town. Call 0719593469.

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta. Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut)

Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first.

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

KURZY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE **0834484795 – Petra**

FEJETONY

Ptákoviny z Blumfontejna

Přestože s námi už pan Schubert není, pokračujeme ve vydávání jeho fejetonů, protože jich od něj máme ještě pár „do foroty“, a protože věříme, že on sám by si to tak přál.

ZMĚNA ADRESY

V našem životě nadešel čas, kdy člověk musí snížit svoje nároky na prostory a podívat se po něčem, co by zredukovalo naše bydlení.

Hledali jsme s manželkou dost dlouho Ale nakonec jsme našli „townhouse“ podle našich představ.

V červenci jsem se přestěhovali, V naivitě mé vlastní, jsem byl přesvědčen, že jsme udělali správné rozhodnutí. Je zajímavé, že jeden není nikdy dost starý na to, aby udělal něco nepromyšleného. Moje rozhodnutí se stěhovat, bylo vysoko nad můj mandát.

Měsíc před stěhováním jsem poslal poštou a e-mailem zprávu o změně mé adresy mým přátelům, ale zejména důležitým institucím jako banka v Praze, banky v JAR,

penzijní korporace, berní úřad, pojišťovny atd.

U vědomí, že jsem zákonu učinil zadost, jsem teď už jenom čekal na potvrzení příjmu.

Čekal jsem dva týdny a ... nic! Tak jsem všem poslal zprávu znovu.

První odpověď přišla od investiční instituce: „Dostali jsme vaši zprávu a přikládáme dotazník.“ Nic víc! Dotazník měl 5 stránek hustě

potištěných z nichž jenom ta první se týkala změny adresy. Tu stránku jsem vyplnil podepsal a poslal. Po dvou týdnech, ve kterých mi tato

instituce vesele posílala poštu na starou adresu, jsem jim napsal znovu. Odpověděli: „Chcete-li

opravdu abychom změnili vaši adresu, musíte, z bezpečnostních důvodů, laskavě vyplnit všech 5

stránek našeho dotazníku a poslat nám je. “ Z bezpečnostních důvodů!“ Moje důvěrné informace zatím byly posílány cizím lidem, které ani neznám.

Vyplnil jsem tedy všech 5 stránek, z nichž 4 neměly se změnou adresy nic společného a čekal. Nic! Tak

jsem se znovu ozval a bylo mi odpovězeno, že chci-li změnit adresu v jejich záznamech, musím znovu poslat formulář, tentokrát dohromady s kopií mé ID book, potvrzené policií.

S ostatními institucemi to bylo vcelku podobné. Zajímavé odpovědi se mi dostalo od jedné finanční korporace:

„Z bezpečnostních důvodů (tohle je velmi oblíbený výraz) vám přestáváme posílat informace měsíčně a měníme jejich posílání na jedenkrát v roce!“

Nejklasičtější odpověď však přišla z Prahy: „Musíme vám sdělit, že vaši adresu sice akceptujeme, ale změnit ji nemůžeme, protože naše počítače nejsou programovány na tak složité adresy!“

Nyní si uvědomuji, jakého nehorázně zlotřilého činu jsem se dopustil, že jsem se přestěhoval. Kdybych mohl, vrátil bych všechno zpátky, ale to bohužel už nejde, protože dům ze kterého jsem se odstěhoval, je už okupován.

Nezbývá mi, než mocným silám se omluivt a slíbit, že to už nikdy neudělám!

ŘÍKAJÍ, ŽE PSÁT FEJETONY JE TĚŽKÉ?

ZKUSTE SE PŘESTĚHOVAT A FEJETON SE NAPÍŠE SÁM!

Z dílny pana Honzy Schuberta

Abecední přehled svátků – od pana Jirouta

ABECEDNÍ PŘEHLED JMEN

Adam	24. 12.	Bernard	20. 8.	Denisa	11. 9.	Gustav	2. 8.	Jaroslava	1. 7.	Leona	22. 3.	Melichar	6. 1.	Pankrác	12. 5.	Saskie	7. 11.	Vendelín	20. 10.
Adéla	2. 9.	Berta	23. 9.	Diana	4. 1.			Jeroným	30. 9.	Leopold	15. 11.	Metoděj	5. 7.	Patricie	2. 7.	Sáva	14. 11.	Vendula	6. 4.
Adolf	17. 6.	Blahoslav	30. 4.	Dita	27. 3.	Hana	15. 8.	Jindřich	15. 7.	Leoš	19. 6.	Michaela	19. 10.	Patrik	19. 2.	Servác	13. 5.	Věra	8. 10.
Adriana	26. 6.	Blanka	2. 12.	Dobromila	5. 2.	Hanuš	6. 10.	Jindřiška	4. 9.	Liběna	6. 11.	Michal	29. 9.	Pavel	29. 6.	Silvestr	31. 12.	Veronika	7. 2.
Agáta	14. 10.	Blažej	3. 2.	Dobroslav	5. 6.	Havel	16. 10.	Jiří	24. 4.	Libor	23. 7.	Mikuláš	6. 12.	Pavla	22. 6.	Silvie	29. 10.	Věroslav	27. 7.
Alan	14. 8.	Blažena	10. 5.	Dominik	4. 8.	Heda	17. 10.	Jiřina	15. 2.	Libuše	10. 7.	Milada	8. 2.	Pavlna	31. 8.	Simona	12. 12.	Viktor	28. 7.
Albert	21. 11.	Bohdan	9. 11.	Dorota	26. 2.	Hedvika	17. 10.	Jitka	5. 12.	Liliana	25. 2.	Milan	18. 6.	Petr 22. 2., 29. 6.	Slavěna	12. 2.	Viktorie	10. 3.	
Albína	16. 12.	Bohdana	11. 1.	Doubravka	19. 1.	Helena	18. 8.	Johana	21. 8.	Linda	1. 9.	Milena	24. 1.	Petra	17. 8.	Slavoj	7. 6.	Vilém	28. 5.
Alena	13. 8.	Bohumil	3. 10.	Drahomíra	18. 7.	Herbert	16. 3.	Jolana	15. 9.	Ljuba	16. 2.	Miloslav	18. 12.	Pravoslav	12. 1.	Slavomír	22. 1.	Wilma	7. 1.
Aleš	13. 4.	Bohumil	28. 12.	Drahoslav	17. 1.	Hermína	7. 4.	Jonáš	27. 9.	Lubomír	28. 6.	Miloslava	17. 2.	Prokop	4. 7.	Soběslav	8. 8.	Vincenc	14. 4.
Alexandr	27. 2.	Bohumír	8. 11.	Drahoslava	9. 7.	Hefman	7. 4.	Josef	19. 3.	Lubor	13. 9.	Miloš	25. 1.	Přemysl	16. 5.	Soňa	28. 3.	Viola	25. 5.
Alexandra	21. 4.	Bohuslav	22. 8.	Dušan	9. 4.	Horymír	29. 2.	Judita	29. 12.	Luboš	16. 7.	Milúše	3. 8.			Stanislav	7. 5.	Vít	15. 6.
Alexej	3. 5.	Bohuslava	7. 7.			Hubert	3. 11.	Julie	10. 12.	Lucie	13. 12.	Miriám	5. 11.	Radan	15. 12.	Stanislava	9. 6.	Vítězslav	21. 7.
Alice	15. 1.	Boleslav	6. 9.	Edita	13. 1.	Hugo	1. 4.	Julius	12. 4.	Luděk	26. 8.	Miroslav	6. 3.	Radana	15. 12.	Stela	4. 3.	Vladan	9. 1.
Alois	21. 6.	Bonifác	14. 5.	Eduard	18. 3.	Hynek	1. 2.	Justýna	7. 10.	Ludmila	16. 9.	Miroslava	5. 4.	Radek	21. 3.	Svatava	11. 5.	Vladěna	30. 8.
Alžběta	19. 11.	Boris	5. 9.	Elena	16. 3.					Ludvík	19. 8.	Mojmír	10. 2.	Radim	25. 8.	Svatopluk	23. 2.	Vladimír	23. 5.
Amálie	10. 7.	Bořek	12. 7.	Eleonora	21. 2.	Ida	15. 3.	Kamil	3. 3.	Lukáš	18. 10.	Monika	21. 5.	Radka	14. 9.	Svatoslav	3. 12.	Vladislav	18. 1.
Ambrož	7. 12.	Bořivoj	30. 7.	Eliška	5. 10.	Ignác	31. 7.	Kamila	31. 5.	Lumír	28. 2.			Radmila	3. 1.	Světлана	20. 3.	Vlasta	23. 12.
Anastázie	15. 4.	Božena	11. 2.	Ema	8. 4.	Igor	1. 10.	Karel	4. 11.	Lydie	14. 12.	Naděžda	17. 9.	Radomír	3. 7.	Šárka	30. 6.	Vlastimil	17. 3.
Anděla	11. 3.	Brigita	21. 10.	Emanuel	26. 3.	Ilja	20. 7.	Karina	2. 1.			Natalie	21. 12.	Radoslav	6. 5.	Šarlota	27. 10.	Vlastislav	28. 4.
Andrea	26. 9.	Bronislav	3. 9.	Emil	22. 5.	Ilona	20. 1.	Karla	4. 11.	Magdaléna	22. 7.	Nataša	18. 5.	Radovan	14. 1.	Šimon	22. 12.	Vojtěch	23. 4.
Andrej	11. 10.	Bruno	11. 6.	Emilie	24. 11.	Ingrid	27. 1.	Karolína	14. 7.	Mahulena	17. 11.	Nela	2. 2.	Regina	7. 9.	Štefan	9. 10.	Vratislav	9. 12.
Aneta	17. 5.	Břetislav	10. 1.	Erik	26. 10.	Irena	16. 4.	Kašpar	6. 1.	Marcel	12. 10.	Nikola	20. 11.	Renáta	13. 10.	Štěpán	26. 12.	Vratislava	9. 12.
Anežka	2. 3.			Erika	2. 4.	Irma	10. 9.	Kateřina	25. 11.	Marcela	20. 4.	Nina	24. 10.	René	28. 11.	Štěpánka	31. 10.		
Anna	26. 7.	Cecilie	22. 11.	Ester	19. 12.	Iva	1. 12.	Kazimír	5. 3.	Marek	25. 4.	Nora	8. 7.	Richard	3. 4.			Xenie	27. 11.
Antonie	12. 6.	Ctibor	9. 5.	Eva	24. 12.	Ivan	25. 6.	Klára	12. 8.	Marián	25. 3.	Norbert	6. 6.	Robert	29. 4.	Tadeáš	30. 10.		
Antonín	13. 6.	Ctirad	16. 1.	Evelina	29. 8.	Ivana	4. 4.	Klaudie	5. 5.	Mariana	8. 9.			Robin	30. 1.	Tamara	3. 6.	Zbyněk	16. 6.
Apolena	9. 2.	Cyril	5. 7.	Evžen	10. 11.	Iveta	7. 6.	Klement	23. 11.	Marie	12. 9.	Oldřich	20. 2.	Roland	14. 6.	Tatána	29. 3.	Zbyšek	20. 5.
Arnošt	30. 3.	Čeněk	19. 7.	Evženie	22. 4.	Ivo	19. 5.	Kristián	5. 8.	Marika	31. 1.	Oldřiška	6. 8.	Roman	9. 8.	Teodor	23. 10.	Zdeněk	23. 1.
Artur	26. 11.	Čestmír	8. 1.			Ivona	23. 3.	Kristýna	24. 7.	Marina	10. 10.	Oleg	20. 9.	Romana	18. 11.	Tereza	15. 10.	Zdeňka	23. 6.
Augustýn	28. 8.			Felix	1. 11.	Izabela	11. 4.	Kryštof	18. 9.	Markéta	13. 7.	Olga	11. 7.	Rostislav	19. 4.	Tibor	13. 11.	Zdislava	29. 1.
		Dagmar	20. 12.	Ferdinand	30. 5.			Květa	20. 6.	Marta	29. 7.	Oliver	2. 10.	Rudolf	17. 4.	Tomáš	7. 3.	Zikmund	2. 5.
Baltazar	6. 1.	Dalibor	4. 6.	Filip	26. 5.	Jáchym	16. 8.	Květoslav	4. 5.	Martin	11. 11.	Olivie	2. 10.	Růt	14. 3.			Zina	29. 11.
Barbora	4. 12.	Dalimil	5. 1.	František	4. 10.	Jakub	25. 7.	Květoslava	8. 12.	Martina	17. 7.	Ondřej	30. 11.	Růžena	13. 3.	Václav	28. 9.	Zita	19. 9.
Bartoloměj	24. 8.	Dana	11. 12.	Františka	9. 3.	Jan	24. 6.	Kvido	31. 3.	Matěj	24. 2.	Oskar	1. 8.	Řehoř	12. 3.	Valdemar	27. 5.	Zlata	25. 9.
Beáta	25. 10.	Daniel	17. 12.			Jana	24. 5.			Matouš	21. 9.	Otakar	27. 8.			Valentýn	14. 2.	Zoe	27. 10.
Bedřich	1. 3.	Daniela	9. 9.	Gabriel	24. 3.	Jarmil	2. 6.	Lada	7. 8.	Matylda	14. 3.	Otmar	16. 11.	Sabina	22. 10.	Valérie	18. 4.	Zora	26. 1.
Běla	21. 1.	Darina	22. 9.	Gabriela	8. 3.	Jarmila	4. 2.	Ladislav	27. 6.	Maxim	29. 5.	Oto	26. 4.	Samuel	1. 9.	Vanda	6. 2.	Zuzana	11. 8.
Benedikt	12. 11.	Darja	10. 4.	Gita	10. 6.	Jaromír	24. 9.	Laura	1. 6.	Maxmilán	29. 5.	Otýlie	28. 1.	Sandra	23. 8.	Vavřinec	10. 8.	Žaneta	27. 12.
Benjamín	7. 12.	David	30. 12.	Gizela	18. 2.	Jaroslav	27. 4.	Lenka	21. 2.	Medard	8. 6.			Sára	9. 10.	Věnceslav	13. 2.	Žofie	15. 5.

Jihoafrická a česká města

ČESKÉ BUDĚJOVICE

České Budějovice (německy *Budweis*, popřípadě *Böhmisch Budweis*) jsou statutární město a správní a kulturní metropole Jihočeského kraje. Žije zde asi 96 tisíc obyvatel. Leží v Českobudějovické pánvi na soutoku řek Vltava a Malše a nachází se v nich řada historických památek a muzeí.

Jméno města se odvíjí od staré osady *Budivojovice*. V průběhu věků výslovnost a transkripce jména mírně kolísala (v jihočeském nářečí se říká *Buděj(i)ce*), přídomek České se začal objevovat v průběhu husitských válek, původně stejnou měrou v češtině i němčině (*Böhmisch Budweis*) a v čistě územním smyslu. Od poloviny 18. století, kdy kulminovalo národnostní pnutí a název začal být brán i z národnostního pohledu, však došlo k diferenciaci: zatímco čeština dále používala České Budějovice, u Němců převážilo jméno bez přídomeku (záměna nehrozila, Moravské Budějovice jsou německy *Budwitz*). Tento stav už přetrvával navzdory tomu, že v roce 1920 československé úřady za oficiální jméno města vyhlásily České Budějovice a *Böhmisch Budweis* v němčině. Za protektorátu bylo oficiální jméno naopak pouze *Budweis* v němčině a *Budějovice* v češtině. Latinský název města je *Budvicium*.

České Budějovice nechal založit český král Přemysl Otakar II. v roce 1265; lokaci a projekci města provedl králův rytíř Hirzo. Nové královské město mělo představovat doposud chybějící základnu královské moci v jižních Čechách a být protiváhou moci Vítkovců (resp. Rožmberků). Tento účel po většinu času zdatně plnilo, což bylo důvodem několikasetletého nepřátelství mezi těmito dvěma „lokálními mocnostmi“, které pouze v průběhu husitských válek potlačil společný mocný nepřítel – husité.

Během husitských válek i po nich Budějovice upadaly kvůli neuspořádaným poměrům v zemi,

kteří od nich odklonily obchodní cesty. Po mimořádném rozkvětu města (zejména díky rozsáhlé těžbě stříbra a příjmům z vaření piva, obchodu se solí, sukrem či rybníkářství) v relativně klidném 16. století Budějovice opět čelily těžkým časům, za stavovského povstání stály na straně císaře a přečkaly několikrát obležení. Ač šlo o celkově neradostnou dobu, Budějovičtí jí využili k likvidaci konkurenčního Rudolfova. Během třicátých let se díky bojům ve středních a severních Čechách staly Budějovice dočasně hlavním městem, do kterého se přesunuly některé důležité úřady z Prahy. V červenci 1641 vypukl ve Budějovicích požár a popelem lehly 2/3 města.

Budějovice zažily okupaci vojsky bavorského kurfiřta Karla Albrechta během první slezské války a boje mezi habsburskými vojsky a francouzskou armádou mezi Budějovicemi a Hlubokou v roce 1742. Během druhé slezské války v okolí Budějovic sváděly boje rakouská a pruská armáda, město přitom bylo dočasně Prusy obsazeno. Od té doby se mu boje vyhýbaly. Město nabylo na významu v roce 1785, kdy se stalo sídlem biskupa nově vzniklé diecéze českobudějovické.

Další výrazný vzestup Budějovic nastal na počátku 19. století, když sem přesídlila správa kraje z Písku a Tábora. Z málo významného devítitisícového města se díky tomu a železnici stalo důležité centrum.

Ustavení Československa se v Budějovicích obešlo bez problémů, právě přes Budějovice se Tomáš Garrigue Masaryk 17. prosince 1918 vrátil do vlasti. Tímto také ve městě získalo rozhodující slovo české

obyvatelstvo, kterýžto stav trval až do okupace města jednotkami *Wehrmachtu* 15. března 1939. Okupační správa poté rychle zlikvidovala českou obecní samosprávu (budějovické zastupitelstvo muselo ukončit činnost 17. března). Vrcholné posty na městských úřadech ovládli Němci.

Na konci druhé světové války v březnu 1945 se Budějovice dvakrát staly cílem náletů amerického letectva, které značně poškodily město a způsobily velké ztráty na životech. V květnu německá posádka město bez boje vyklidila a přenechala je sovětským jednotkám. Poválečné vysídlení Němců z Československa postihlo asi 7 500 lidí (přibližně 16% obyvatelstva).

1. ledna 1949 se České Budějovice staly správním centrem nově zřízeného Českobudějovického kraje, při další správní reformě se staly 1. července 1960 centrem Jihočeského kraje. V roce 2000 se staly hlavním městem nového Budějovického kraje, který byl v květnu 2001 přejmenován na Jihočeský kraj.

V srpnu 2002 postihly Budějovicko mohutné povodně, při nichž Malše a Vltava zaplavily velkou část města včetně historického centra a způsobily značné škody.

Významné podniky

- Budějovický Budvar – pivovar
- Budějovický měšťanský pivovar – pivo Samson

- Duropack Bupak Obaly – vývoj, výroba a prodej vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky
- GAMA – vývoj, výroba a prodej spotřebního zdravotnického materiálu, laboratorních a veterinárních produktů z plastů
- Gamex – výroba potravinářských obalů
- Jihočeské tiskárny – výroba etiket a papírových obalů
- Koh-i-noor Hardtmuth – výroba školních a kancelářských potřeb
- Madeta – mlékárny
- Motor Jikov - strojírenská výroba, tlaková slévárna, slévárna litiny, nástrojárna
- Robert Bosch – vývoj a výroba komponent motorů pro osobní automobily
- Slévárna České Budějovice

Významné postavy Českých Budějovic

- Hirzo z Klingenbergu (†1275), významný dvořan

- Přemysla Otakara II., lokátor města
- Vojtěch Jírovec (20. února 1763 – 19. března 1850 Vídeň), hudební skladatel
- Jan Valerián Jirsík (19. června 1798 – 23. února 1883), biskup českobudějovický a zakladatel českobudějovického českého školství - Gymnázium Jana Valeriána Jirsíka
- Vojtěch Lanna (23. dubna 1805 Čtyři Dvory – 15. ledna 1866 Praha), průmyslník a podnikatel
- sv. Jan Nepomuk Neumann (28. března 1811 – 5. ledna 1860), biskup philadelphský
- Václav Klement Petr (16. ledna 1856 – 17. února 1901), kněz a řeholník, zakladatel řádu petrinů
- Norbert Frýd (21. dubna 1913 – 18. března 1976 v Praze), spisovatel
- Pavel Vondruška (* 15. listopadu 1925), herec
- Vladimír Remek (* 26. září 1948), kosmonaut
- Zdeněk Tůma (* 19. října 1960), guvernér ČNB

- Karel Roden (* 18. května 1962), herec
- Radek Bělohav (* 11. dubna 1970), hokejista, mistr světa
- Václav Prospal (* 17. února 1975), hokejista, dvojnásobný mistr světa
- Pavel Šporcl (* 25. dubna 1973), houslista
- Stanislav Neckář (* 22. prosince 1975), hokejista, mistr světa a vítěz Stanleyova poháru
- Petr Kolář (* 1967), zpěvák
- Jiří Mádl (* 23. říjen 1986), herec
- Radek Dvořák (* 1977 Tábor), hokejista, mistr světa
- Tomáš Krejčíř (* 1971), herec
- Jan Rejžek (21. června 1954), kritik, publicista a básník
- Roman Turek (21. května 1970) hokejový brankář, mistr světa a vítěz Stanleyova poháru, držitel Jennings Trophy v letech 1999 a 2000.

Zpracovala Radka Hejmalová-Millar

Zábava

a) ČEŠTINA

Nový rok začneme vyjmenovanými slovy a probereme si je postupně pěkně všechna popořádku. Dnes startujeme těmi po B.

Doplňte I, Í nebo Y, Ý:

Pob-la u nás zb-vající týden prázdnin. Líb-l se jí můj b-lý kabátek. Hrací automaty zařadil mezi zb-tečné věci. Slíb-l mi kabelku z kůže. Dob-l si svůj mob-l. Z prkýnek, která mu zb-la, sb-l budku pro ptáčky. Vyrobl-la malý dárek pro bab-čku. Na dob-tá území přib-li noví ob-vatelé. Lovec rychle nab-l pušku. Nab-l jsem dojmu, že to tak neb-lo. Nab-li jsme nepříjemného pocitu.

Následující slova doplňte do vět na správná místa:

nabítymi / nabytými / býlí / bílí / bili / byli / bílé / bílila

Sršel vědomostmi.

S zbraněmi nikdy nemiňte na druhé.

Koupila si šaty.

Na zahradě roste plno

Babička koupelnu.

Koho ?

Chlapci v obličejí celí

Připravila Radka Hejmalová-Millar

b) HÁDANKA

Šejk měl dva syny. Na smrtelné posteli jim pověděl, že dědictví získá ten z nich, jehož velbloud dojde do určeného města z oněch dvou velbloudů jako druhý. A tak se synové vydali z rodné oázy na cestu do města. Po třech dnech pomalého poflakování potkali na cestě moudrého starce. Když mu vylíčili své trápení, něco jim poradil. Oba okamžitě vyskočili na své velbloudy a uháněli k městu. Co jim stařec poradil?

c) ČESKÉ OSOBNOSTI

František Křižík

(8. července 1847 Plánice – 22. ledna 1941 Stádlec u Tábora) byl významný český technik, průmyslník a vynálezce. Jeho nejznámějším vynálezem byla oblouková lampa se samočinnou regulací. Vynalezl světelnou fontánu, zdokonalil elektrické tramvaje a mnoho dalších zařízení.

Život

Narodil se jako jediný syn venkovského ševce a posluhovačky v pošumavském městečku Plánice. Brzy v mládí přišel o otce. Ve dvanácti letech odešel na studia na tehdejší jedinou českou reálku v Praze, kterou vystudoval. Pro nedostatek peněz ale nemohl složit maturitu, jelikož si nemohl dovolit zaplatit poplatek za její složení. Přesto ho profesor Václav Zenger, který rozpoznal jeho nadání a technické nadšení, přijal na pražskou techniku jako mimořádného posluchače. Již během studia si musel najít práci, nejprve soukromé doučování, opisování not a později práci v továrně, která se zabývala výrobou telegrafních a signalizačních zařízení. Během práce zdokonalil železniční signalizaci, což se také stalo jeho prvním uznávaným vynálezem, za který obdržel 1000 zlatých.

Po studiích nastoupil jako železniční opravář a úředník u různých drah, od roku 1873 jako přednosta telegrafního oddělení na trati Plzeň – Chomutov.

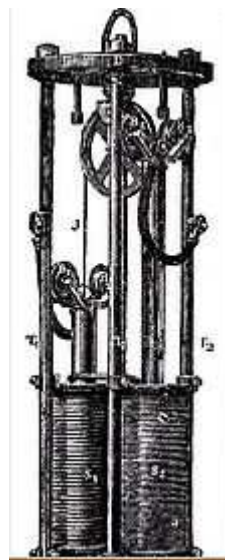
Vynálezy a podnikání

V roce 1878 zkonstruoval blokové signalizační zařízení. Navrhl zdokonalené elektrické návěstidlo, zkonstruoval ústřední stavění výhybek a vytvořil blokovací signalizační zařízení, které zdatně omezilo nebezpečí vlakových srážek. Peníze z prvních vynálezů mu umožnily, aby se v létě roku 1878 vydal do Paříže na světovou výstavu. Kromě jiných technických novinek

tu spatřil také elektrickou obloukovou lampu ruského vynálezce Jabločkova. Myšlenka elektrického osvětlení byla fascinující a předurčila další dráhu jednatřicetiletého vynálezce.

Křižíkův regulátor obloukové lampy

Ještě téhož roku vymyslel řadu zlepšení a roku 1880 patentoval podstatně zdokonalenou

obloukovou lampu. Problém velmi účinných obloukových lamp bylo uhořívání uhlíkových elektrod, které se původně nastavovaly ručně, později různými regulátory. Křižík zkonstruoval jednoduché

elektromagnetické zařízení, které pomocí dvou cívek a kuželových železných jader udržovalo stálý elektrický proud v lampě.

Vzápětí přesídlil do Plzně a otevřel si vlastní dílnu na výrobu obloukových lamp. Spřízněnou duši našel v plzeňském podnikateli Piettovi. V roce 1880 zavedl osvětlení v jeho papírně a Piett mu pomáhal uvést obloukovou lampu na český i zahraniční trh. V roce 1881 dosáhl velkého úspěchu na výstavě

v Paříži. Jeho obloukovka konkurovala Edisonově žárovce, jelikož svítila silněji než Edisonova žárovka - a získala zlatou medaili. Další ocenění získal na výstavě v Mnichově. Prodejem licencí do Anglie, Francie a Německa, kde firma Schuckert vyráběla až 5000 lamp ročně, získal dost peněz, aby se osamostatnil. Vrátil se do Prahy, pronajal si starou tovární budovu v Karlíně a zahájil rozsáhlou reklamu: v roce 1883 např. provedl bezplatně osvětlení technické výstavy ve Vídni a dostal opět medaili. Jenže sklízel spíš pocty než zakázky.

Situace se obrátila v roce 1887, kdy obdržel první zakázky na městské pouliční osvětlení. V červnu rozzářily obloukovky Písek a krátce nato také Jindřichův Hradec. V roce 1888 postavil první městskou elektrárnu v Českých zemích pro Žižkov, a zanedlouho začal vyrábět vedle obloukovek i lustry, dynamy a elektroinstalační materiál.

Už několik let ovšem připravoval další velký projekt – pouliční elektrickou dráhu v Praze. Získat zakázku se mu však nedařilo, protože exkluzivní smlouvu na pražskou dopravu měly koňské dráhy. On však našel východisko: uskutečnil svoji myšlenku v rámci plánované Jubilejní výstavy v roce 1891. Provedl osvětlení celé výstavy a skutečně vybudoval tramvajovou trať na Letné. Měřila sice jen 800 metrů, stala se však opravdovou senzací. Ještě větší

slávu přinesla Křížíkovi jeho světelná fontána na Výstavišti. Tento triumf mu vynesl nové zakázky i bankovní úvěry. V roce 1896 zprovoznil hlavní část tramvajové trati Florenc – Karlín – Libeň – Vysočany. Po prodloužení a rozvětvení měřila 8 km a přepravovala ročně 2 miliony pasažérů; roku 1907 ji odkoupily pražské Elektrické podniky.

Během svého života postupně vybavil na 130 českých elektráren svým zařízením. Zároveň mu ale začal vyrůstat nebezpečný konkurent – mladý, dynamický inženýr Emil Kolben. Nezadržitelně se blížil střet koncepcí: zatímco on sám, podobně jako Thomas Alva Edison, stále věřil v budoucnost stejnosměrného proudu, Kolben pochopil, že větší perspektivu má proud střídavý. K rozhodující konfrontaci došlo při vyhlášení

soutěže na výstavbu ústřední pražské elektrárny v Holešovicích. Tuto výhodnou zakázku získal Kolben.

Tato Křížíkova obchodní prohra znamenala ztrátu zakázek i bankovních úvěrů. Přesto se pustil do dalšího náročného podniku: v roce 1903 vybudoval první elektrickou železnici v Rakousku–Uhersku, z Tábora do Bechyně. Z finančních problémů už nevybředl a během první světové války jej banky donutily přeměnit zadluženou firmu na akciovou společnost. V roce 1917 pak pro nesplácení úvěru Pražská úvěrní banka převzala jeho podnik. Roztrpčený vynálezce se stáhl do ústraní.

Pocty

Roku 1883 mu byl udělen Řád Františka Josefa I., roku 1891 Řád železné koruny a stal se císařským radou. Roku 1905 byl

jmenován doživotním členem Panské sněmovny a 1906 obdržel čestný doktorát technických věd.

Národ na svého „Edisona“ nezapomněl. Když ve věku téměř 94 let ve Stádlci u Tábora zemřel, byl převezen do Prahy a s poctami pohřben na Vyšehradském hřbitově. Pohřeb slavné české osobnosti v době německé okupace proběhl jako symbol tiché manifestace proti této okupaci.

Dnes je na jeho počest pojmenováno mnoho ulic v různých městech a v místě, kde stál jeho závod, i stanice pražského metra Křížíkova. V jeho rodném městě bylo zřízeno malé muzeum, které dokumentuje jeho život a práci.

Zpracovala: Mirka Schullerová

d) RECEPTY

Ledové sladkosti do vašeho mrazáku

Léto a ovoce, to je dokonalá dvojka. Výbornou zmrzlinu či nanuk, ve kterém jsou opravdové kousky ovoce zvládnete doma raz dva. Děti budou výskat radostí a zároveň je trochu zchladíte.

Malinový sen

4 kelímky

Doba přípravy: 15 minut

Doba mražení: 4 hodiny

Budete potřebovat:

220 g cukru

300 g malin

50ml citronové šťávy

Postup:

Na nejmenším plamínku zahřejte v rendlíku 125 ml vody a nechte v ní rozpustit cukr. Poté přidejte teplotu a minutu vařte. Mezitím rozmixujte maliny, propasírujte přes jemné sítko a spojte s vychladlou cukrovou vodou a citronovou šťávou. Takto připravenou směs nalijte do formiček nebo kelímků a dejte do mrazáku.

Borůvkový mls

8 nanuků

Doba přípravy: 10 minut

Doba mražení: 4 hodiny

Budete potřebovat:

400 ml podmáslí

60 ml medu

140 g borůvek

Postup:

Do podmáslí vmíchejte med, nalijte do formiček a přidejte lehce rozmačkané borůvky. Nezapomeňte vložit dřívka a pak už jen dát do mrazáku a je hotovo.

Smetanové pohlazení

8 porcí

Doba přípravy: 15 minut
Doba mražení: 4-5 hodin

Budete potřebovat:
500 ml šlehačky
3 vejce
3 lžičce cukru

Postup:

Smetanu ušlehejte s jednou lžičkou cukru, s druhou lžičkou utřete žloutky. Třetí použijte na bílek, ze kterého vyšlehejte tuhý sníh. Všechny tři pěny opatrně spojte, naplňte formičky nebo vaničku a dejte zmrazit. Hotovou zmrzlinu ozdobte ovocem a čokoládou.

Fit zmrzlina

4 porce

Doba přípravy: 10 minut
Doba mražení: 4 hodiny

Budete potřebovat:
2 kelímky bílého jogurtu
1 vanilkový cukr
150 jahod
šlehačku na ozdobu (můžete nahradit kysanou smetanou)

Postup:

Jogurt vyšlehejte s vanilkovým cukrem a jahodami, rozdělte do formiček nebo vaničky a dejte do mrazáku. V průběhu mražení můžete občas promíchat. Poté dozdobte zbylými jahodami, ale chutnat bude s jakýmkoli jiným ovocem, které bude po ruce.

Ovocná rychlovka

8 porcí

Doba přípravy: 5 minut
Doba mražení: v případě zásob mraženého ovoce žádná

500 g mražených jahod
1 na kolečka nakrájený mražený banán
200 ml smetany
cukr podle chuti

Postup:

Na rozsekání ovoce je ideální použít robota, ponorný mixér v tomto případě neposlouží. Ovoce rozmixujte na jemnou drť. Přidejte smetanu, cukr a zmrzlina je na světě. Můžete ihned konzumovat, pokud se potřebujete zchladit trochu více, dejte ještě zmrzlinu na hodinku do mrazáku. Dalším kombinacím ovoce se meze nekladou.

Labužnická pochoutka

4 porce

Doba přípravy: 25 minut
Doba mražení: 4 hodiny

Budete potřebovat:
150 g jahod

150 g borůvek
1 kondenzované mléko
250 ml smetany
cukr podle potřeby
máslové sušenky
ovocný sirup

Postup:

Jahody, kondenzované mléko a cukr rozmixujte. Dejte do mrazáku na 4 hodiny. Do pohárů nalámejte sušenky, zakapejte sirupem a nasypejte borůvky. Přidejte rozmixovanou zmrzlou směs a dozdobte šlehačkou.

Dobrý nápad:

Nemáte-li formičky na nanuky, použijte menší kelímky od jogurtů, do kterých zapíchnete plastovou lžičku nebo dřevěnou špachtlíčku.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Klasiky českého humoru – od paní Lenky Steidlové

Povídky Šimka a Grossmana

Jak jsem se učil plavat

Některé atrakce, jimiž nás příroda zahrnuje, můžeme klidně postrádat. Mám na mysli zemětřesení, tornádo, kobyly, dobytčí mor, požár pampy, fatu morgánu, jezinky, sennou rýmu a daně.

Na druhé straně jsou však v přírodě živly, i nebezpečné, které nemůžeme opomíjet a podceňovat. Na prvním místě je to voda. Možná, že někteří jste ohrnuli nos, ale musíte si uvědomit, že voda je i v rumu. Už z tohoto důvodu je zapotřebí vycházet s tímto živlem v dobrém. Jsou odvážlivci, kteří si s vodou přímo tykají.

V naší rodině, musím to přiznat, jsme neměli vodu příliš v lásce. Ne, že bychom nepili rum, to ano, v tomto směru nemohu rodinu pomlouvat. Vždyť už při snídani rozdával otec decky pro zahřátí a sám pak se zahřívával celý den, ale mám na mysli tu vodu, jak ji znáte vy – tu původní vodu pramenitou. Tak tu nám dokonce doma dlouho rodiče zatajovali. Ostatně nedalo jim to ani moc práce, neboť vodovod byl až přes dvůr na pavlači sousedního domu a při dešti otec tvrdil, že z nebe padá síra. Dnes s odstupem času s úsměvem vzpomínám, jak u nás probíhala sobotní koupel, probíhala-li vůbec. Maminka napustila vanu světlým pivem, a když nás všechny spláchla, pozval otec sousedy na černou flekovskou třináctku. Zajímavé je, že tento trik sousedé nikdy neodhalili, i když domovník Jícha našel jednou ve svém púllitru celuloidovou rybkou a kus žínky.

S vodou nás děti seznámila podrobně teprve škola. Nejprve se učitelce zdálo podezřelé, že si o přestávce myjeme ruce v lahvové dvanáctce, a když jsme pak na vycházce při dešti zděšeně volali: „Síra, síra!“ a hledali úkryt v průjezdu, začala se o nás zajímat. Po dlouhém

vyptávání navštívila náš byt a za uzavřenými dveřmi cosi křičela na tatínka. Obsah jejich rozhovoru nám zůstal utajen, ale výsledky tu byly. Sobotní pivní seance s přáteli otec zrušil a po okolí se rozkřiklo, že jsme zchudli. A tak jsme se po návštěvě paní učitelky poprvé koupali ve vodě. Byl to hezký pocit, i když už nebylo tolik příjemné usrknout ze sprchy a pěna se musela tvořit uměle za pomoci saponátových přípravků. Zato tělo nebylo po umytí tolik lepkavé, nehledě k tomu, že nás méně vyhledávaly mouchy a vosy. A potom to léto. Teď, když jsme už skoro na sto procent věděli, že v řece není síra, ale voda, nebáli jsme se vmístit mezi děti na břehu a osvěžit se jako ostatní. Bylo to mnohem krásnější, dovádět ve vlnách, než když nás otec v parnu poléval na balkoně chlazenou gamzou. Jenom nás mrzelo, že neumíme plavat. To víte, tempa chtějí prostor, a i když pivo dobře tělo nadnáší, ve vaně je těsno. Proto jsme uvítali akci „Každý občan plavcem“, která se rozběhla na našem obvodu na plné obrátky. Výcvik nás nejmladších dorostenců měl na starosti důchodce Vlček, bývalý plavecký rekordman, který v roce 1916 zvítězil v mimořádném vytrvaleckém závodě „Čubou do Hamburku“.

Vlčkovy metody výcviku byly od samého začátku svérázné a směřovaly k tomu, abychom se ve vodě cítili opravdu jako doma. Proto nám ušil igelitové šaty vlastní konstrukce, které se po oblečení naplnily z dovedně skrytého kapsovitého trychtýře vodou. „Tento skafandrík,“ prohlásil Vlček začátkem března, „budete nyní nosit stále místo svého občanského

oděvu. Je módně řešen, a proto ho neodložíte ani na plese. Pouze večer povolují vypustit vodu kohoutkem v levé nohavici a igelit zavěsit na ramínko. Neznamená to ovšem, že na noc se s vodou rozloučíte. Kdo chce dosáhnout mé úrovně a podívat se někdy čubou do Hamburku, bude spát ve vaně či v bazénku z PVC, který vám rodiče jistě rádi koupí.“ Po těchto slovech se s námi trenér na tři měsíce rozloučil.

Nutno přiznat, že Vlčkovy rady nenalezly v domovech jednoznačné pochopení. Někteří rodičové nejenže nekoupili svým ratolestem bazének z PVC, ale dokonce jim zakázali do plaveckého kroužku chodit.

Zbytky našeho oddílu se sešly s plaveckým mistrem Vlčkem počátkem července u řeky, v místech, kde stál důchodcův příbytek, hausbót Hamburk. Na daný pokyn jsme se svlékli do plavek. Igelitový oděv slavil první úspěchy, neboť všichni už jsme v leccems dosáhli trenérovy úrovně. Naše vylouhovaná, scvrklá těla byla od důchodcovy postavy téměř k nerozeznání. Však také na nás bývalý rekordman hleděl se zalíbením. A začal vlastní výcvik. „Nebudu vás učit styly umělé,“ prohlásil Vlček. „Kraul, motýlek, prsa a znak jsou pastyly, které vymyslel člověk ve své pýše, neboť se zaslepeně domnívá, že je králem zvířat. To je ovšem nesmysl. Jsme soudní lidé, a proto nebudeme při plavání napodobovat ani rybu, ani žabu, tím méně delfína, zkrátka živočichy s vodou srostlé. My se

poučíme od tvorů suchozemských, s námi se přátelících a nám věrných, tj. od psů.“ Pak důchodce vhodil svého kokršpaněla do vodního toku a ukázal na zmítající se zvíře prstem: „Dobře se dívejte, jak to dělá. Plave nejideálnějším stylem, tj. čubou!“ Svérázné metody trenérovy dostoupily v tomto okamžiku vrcholu. Rozjařil se, hulákal a oči se mu divně leskly, když nás začal strkat bidlem do vody, volaje: „Napodobte psíka!“ což se nám moc nechtělo, neboť kokršpaněl mezitím podivně zmizel ve víru pod jezem. Nic jiného než napodobit nebohého tvora nám však nakonec stejně nezbylo, neboť hloubka v těch místech byla dobré tři metry. Hrabali jsme zoufale rukama, nohama a jakžtakž jsme se drželi nad vodou. Někteří z nás, v touze

napodobit psa co nejvěrněji a neklesnout ke dnu, i hlasitě štěkali. Situace se však záhy stala kritickou. Naše údy, nezvyklé psím pohybům, umdlévaly a ústa jen stěží lapala po vzduchu. A když se někteří přece jen doplácali ke břehu, srážel je fanatický trenér za volání, že Hamburk je ještě daleko, zpět do živlu. Zmocnila se nás panika. Jeden břeh byl obsazen bláznem Vlčkem a kontrolován bidlem, druhý pak byl pro nás nedostupně daleko. Drželi jsme se nad hladinou skutečně jen vůli. Nikdo by nevěřil, jak je čuba vyčerpávající styl. V beznadějně situaci, snad pudově, jsme začali volat o pomoc. I když se fanatický stařec na břehu snažil naše volání přehlušit zpěvem veselé plavecké písně, přece jen se naši občané, kteří nás přispěchali vytáhnout. Vlček nevěděl, kam dříve

obrátit své bidlo, zda proti nám, či proti příchozím, a začal s ním proto mávat jako na kajaku. Naši zachránci začali ustupovat, ale přece jen na chvíli odvedli šílencovu pozornost od břehu. Toho využil můj bratr, který zřejmě pochytil od kokršpaněla nejvíc. Vydrápal se z vody, po čtyřech doběhl k Vlčkovi a s psí silou se mu zahryzl do lýtka. Důchodce pustil bidlo, a ač poraněn, skočil do řeky a propagovaným stylem zmizel v dálce. Byli jsme zachráněni a tím definitivně skončil náš plavecký výcvik.

Za týden jsme se dočetli v novinách, že v Labi u Hamburku byl rybáři uloven nevidaný sumec. Ovšem my víme své.

... a další pro zasmání...

*Manželé sedí u večeře, když najednou žena vypálí manželovi pořádnou facu. Manžel se překvapeně ptá: „To za co?“ „Za 40 let nekvalitního sexu!“ Po chvíli se postaví manžel a vpálí ženě takovou facu, až spadne ze židle. Ta se překvapeně ptá: „A to za co?“ „Odkud ty víš, co je kvalitní a co nekvalitní sex?“

*Co proletí hlavou broučkovi, když narazí na přední sklo rozjetého auta?
- Zadeček.

*Kamarád zve druhého na pivo. „Já nemůžu, manželka mě namazaného nepustí domů.“ První radí: „Já to dělám takhle: u dveří se svlíknou, zazvoním a hodím věci dovnitř. Žena mě na zimě nenechá stát nahého.“ A tak si dali do nosu. Za týden by šli znovu, ale druhý povídá: „Po tom fiasku raději ne. Před dveřmi jsem se svlíkl donaha, zazvoním, a když se dveře otevřely, tak jsem tam hodil ty hadry. Pak se zase zavřely a ozvalo se: »Příští stanice Kačerov.«“

*„Teď se budete plazit po rovné zemi!“ velí kapitán. „Země je kulatá,“ ozvalo se z nastoupené jednotky. „Kdo to řekl?!“ „Koperník.“ „Koperník, dva kroky vpřed!“

*Celá policejní stanice jde na vyšetření. Doktor vykoukne z ordinace. „Je vás tu moc, to bychom tu byli do večera. Musíte chodit po čtyřech. Náčelník padne na kolena: „Tak já jdu první.“

Zpracovala: Mirka Schullerová

f) ZAJÍMAVOSTI

Krásna ledových diamantů: Jak vzniká sněhová vločka?

Sněhové vločky mají nejrůznější tvary

Meteorologové říkají, že každá sněhová vločka je jedinečná, a přirovnávají je k lidským otiskům prstů. A tak je prý nemožné najít dvě identicky stejné vločky. Každá totiž obsahuje 1018 molekul vody, a ty mohou být uspořádány do nekonečného množství variant!

„Každá vločka putuje k zemi svou vlastní cestou, která ji vykreslí do konečného tvaru. A ani nejnovější metody umělého zasněžení nedokážou tyto skvosty napodobit v jejich

přirozeném šestiramenném tvaru.

Jak ale sněhové vločky vůbec vznikají? Z pohledu fyziky je to pouze voda v pevném skupenství. Z pohledu meteorologie jde o ledový krystalek, vzniklý ve vysokých stupních atmosféry ve vzdálenosti několika kilometrů nad zemí. To, co sněhové vločce dává tvar a krásu, jsou podmínky, za kterých se utváří. Tedy výška oblaku a teplota v něm. Ty pravé perly ale vznikají při teplotě minus 10 až minus 25 stupňů a při opravdu vysoké vlhkosti vzduchu. Někdy se vločky utvoří i při minus dvou

stupních, v tomto případě mají ale výjimečný trojúhelníkový tvar.

Aby ledové diamanty dosáhly velikosti, jakou vidíme při chumelení, musí nejprve pořádně narůst. Velikost prvotního ledového krystalku se pohybuje kolem 0,01 milimetru a je viditelný pouze pod mikroskopem. Vločky spadlé na zem však běžně dosahují velikosti dvou až pěti milimetrů. K tomu nakonec dojde spojováním ledových krystalků.

Zpracovala: Mirka Schullerová

g) KULTURA

Fotři jsou lotři (Meet the parents - Little Fockers)

komedie; 100 min; 2010.

Režie: Paul Weitz

Produkce: Jay Roach, John Hamburg

Scénář: John Hamburg, Victoria Strouse

Hrají: Robert De Niro, Jessica Alba, Ben Stiller, Owen Wilson, Dustin Hoffman, Teri Polo, Barbra Streissand

Synopse

Nejhorší věcí v životě Grega Fockera (Ben Stiller) je jeho tchán Jack Byrnes (Robert De Niro). Na to si už za tu dobu, co žije s dcerou bývalého elitního agenta tajných služeb, stačil zvyknout. Vztah vzájemně trpěné tolerance přežil fázi seznamování, svatebních příprav, dokonce i vzájemného setkání rodičů Grega a jeho ženy Pam (Teri Polo). Ve třetím díle Fockerovic komediální rodinné kroniky se ovšem schyluje k Velkému třesku. Greg se chce konečně stát neformální hlavou rodinného klanu, čemuž se Jack pochopitelně zuby nehty brání.

U Fockerů právě zaťukala na dveře krize středního věku. Greg už přišel na to, že povolání zdravotní bratr není to, co by z něj v očích jeho pětiletých dvojčat dělalo hvězdu, a hlavně nesype tolik, kolik by rodinný rozpočet potřeboval. Začne proto po práci melouchařit v jedné farmaceutické firmě, což probudí radary podezřívavého tchána, zvláště když zjistí, že tamní Gregova nadřízená (Jessica Alba) je víc než rozkošná. Nejen podezření z nevěry zjitří klima gigantické rodinné sešlosti, která se uskuteční na počest oslavy pátých narozenin malých Fockerů. Pozvání na oslavu přijme i Pamin bývalý přítel Kevin (Owen Wilson), Jackův velký favorit, který se rozhodne probudit bývalé vášně, snubnímu prstýnku na Pamině prstu navzdory. V dusné atmosféře se Greg definitivně rozhodne ukázat celému světu a především tchánovi, že je pravou hlavou rodiny, nicméně prostředky, které pro to zvolí, vytvoří řetězec katastrofálně komických situací, jež jeho autoritu rozhodně neposílí.

USA 2010, komedie

Zpracovala: Mirka Schullerová

h) ZDRAVÍ

O medu a skořici

Je zjištěno, že směs medu a skořice léčí většinu nemocí. Med se vyrábí ve většině zemí světa. Dnešní vědci jej doporučují jako velmi účinný lék na všechny druhy nemocí. Med může být užíván bez jakýchkoliv vedlejších účinků na všechny druhy nemocí. Vědci zjistili, že ačkoliv je med sladký, jestliže se bere ve správných dávkách jako lék, nemůže ublížit ani diabetickým pacientům. Týdeník World News, vycházející v Kanadě, ve svém vydání uveřejnil následující seznam nemocí, které mohou být léčeny medem a skořicí jako výsledek studií západních vědců.

Nemoci srdce:

Smíchejte med a mletou skořici a mažte na chléb místo džemu nebo marmelády a jezte pravidelně k snídani. Snižuje to hladinu cholesterolu v krvi a cévách a chrání pacienty před infarktem. Ti, kteří už infarkt prodělali a budou jíst toto denně, budou se držet míle daleko od dalšího infarktu. Pravidelné snídání tohoto druhu ulevují při zadýchávání a posilují srdeční tep. V Americe a Kanadě, různé domy s ošetřovatelskou péčí léčí takto své pacienty, kteří jsou ve věku, kdy cévy a žíly ztrácejí svou pružnost a mohou se ucpávat. Med a skořice vracejí cévám a žilám jejich pružnost.

Artritida:

Artritidí pacienti mohou denně, ráno a večer, jeden šálek horké vody s 2 lžičkami medu a 1 malou lžičkou skořice. Berou-li to pravidelně, může se vyléčit dokonce i chronická artritida. Dle výsledků průzkumu dělaného na universitě v Kodani bylo zjištěno, že z 200 pacientů léčených 1 lžící medu a lžičkou skořice před snídaní, 73 nemocných bylo úplně zbaveno bolesti a do měsíce nemocní, kteří se nemohli pohybovat, začali chodit bez bolestí.

Infekce močového měchýře:

Rozpusťte 2 lžice medu a 1 lžičku skořice ve sklenici vlažné vody a vypít. Tím se odstraní infekce měchýře a močových cest.

Bolesti zub

Smíchejte 1 lžici skořice a 5 lžic medu. Aplikujte 3x na bolavý zub a bolest přestane.

Cholesterol:

2 lžice medu a 3 čajové lžičky skořice smíchané s 2dcl horké vody, které podávali pacientům s vysokou hladinou cholesterolu dokázaly snížit hladinu cholesterolu o 10% do 2 hodin. Podává-li se 3x denně je vyléčen i pacient s chronicky vysokou hladinou cholesterolu. Dle informací zmíněného časopisu i samotný pravý med, je-li užíván denně, zabraňuje zvyšování cholesterolu.

Nachlazení:

Ti, kdo trpí na časté nachlazení, by měli užívat 3x denně 1 lžici vlažného medu s 1/4 lžičky skořice po dobu 3 dnů. Tím se vyléčí nachlazení, chronický kašel a pročistí průdušky.

Potíže se žaludkem

Med se skořicí úspěšně léčí bolesti žaludku a chrání žaludek od vzniku žaludečních vředů.

Plynatost:

Dle studií prováděných v Indii a Japonsku med a skořice zabraňují tvoreni nadbytečných plynů při trávení.

Posílení imunitního systému:

Každodenní užívání medu a skořice posiluje imunitní systém a chrání tělo před viry a bakteriemi a brání útokům virových infekcí. Vědci zjistili, že med obsahuje obrovské množství železa a vitaminů. Pravidelné užívání medu posiluje bílé krvinky v jejich boji s viry a bakteriemi.

Těžký žaludek:

1 lžička skořice a 2 lžice medu pře d jídlem zabraňuje zvýšení kyselosti žaludku i u nejtěžších jídel.

Chřipka:

Vědci ve Španělsku zjistili, že med obsahuje přírodní látky, které zabíjejí kmeny chřipky a chrání před ní pacienty.

Dlouhověkost:

Čaj vyrobený z medu a skořice, je-li brán pravidelné, zabraňuje potíží d dlouhého věku. Vezměte 4 lžice medu, 1 lžici skořice, se 3 šálky vody a uvařte jako čaj. Pijte 1/4 šálku 3x denně. To udržuje kůži čerstvou a hebkou až do vysokého věku. Délka života stále vzrůstá a i 100 letí lidé mohou být svěží, jako ve 20 letech.

Pupínky:

3 lžice medu a 1 lžička skořice se smíchá v pastu. Ta se aplikuje na pupínky před spaním a ráno se smyje teplou vodou. Když to děláte denně, pupínky do týdne zmizí i s kořeny.

Kožní infekce

Aplikace medu a skořice na postižená místa léčí ekzémy i pásový opar a všechny typy kožních infekcí.

Hubnutí:

Každý den ráno, 1/2 hodiny před snídaní na lačný žaludek a večer před spaním,

vypijte šálek medu se skořicí. Pravidelné užívání sníží váhu i u mimořádně obézních osob. Pravidelné užívání zabraňuje usazování tuku i při požívání mimořádně tučných jídel.

Rakovina:

Nedávné výzkumy prováděné v Japonsku a Austrálii prokázaly, že i pokročilá rakovina kostí, žaludku a střev může být s úspěchem léčena. Pacienti trpící těmito druhy rakoviny by měli užívat lžici medu a lžici skořice 3x denně.

Chronická únava:

Nedávné studie ukazují, že cukr obsažený v medu nejvíce pomáhá při regeneraci tělesných sil. Pacienti-senioři užívající med a skořici v poměru 1 : 1 jsou čilejší a ohebnější. Dr. Milton, který tyto výzkumy prováděl, říká, že 1 lžice medu a malá lžička skořice smíchané s vodou a brané několikrát denně a hlavně kolem 3hodiny odpoledne, kdy začíná klesat tělesná vitalita obnoví do týdne vitalitu těla.

Zápach z úst:

Lidé v Jižní Africe už odedávna první co ráno udělají je to ,že kloktají 1 lžici medu a lžici skořice smíchané s horkou vodou. Jejich dech tak zůstává čerstvý po celý den.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Správná řešení:**Čeština:**

Pobyla u nás zbývající týden prázdnin. Líbil se jí můj bílý kabátek. Hrací automaty zařadil mezi zbytečné věci. Slíbil mi kabelku z kůže. Dobil si svůj mobil. Z prkýnek, která mu zbyla, sbil budku pro ptáčky. Vyrobita malý dárek pro babičku. Na dobytá území přibyli noví obyvatelé. Lovec rychle nabil pušku. Nabyl jsem dojmu, že to tak nebylo. Nabyli jsme nepřijemného pocitu.

Sršel nabytými vědomostmi.

S nabitými zbraněmi nikdy nemiřte na druhé.

Koupila si bílé šaty.

Na zahradě roste plno býlí .

Babička bílila koupelnu.

Koho bili ?

Chlapci byli v obličejí celí bílí .

Hádanka:

Stařec jim poradil, aby si prohodili velbloudy a tím pádem půjde o to, kdo na velbloudu toho druhého dorazí do města jako první, protože jeho velbloud tím pádem bude druhý.